

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. III. Ostenditur quàm improbabiler Caramuel finxerit decreta absoluta
Ceilitarum & Saulis; deinde quòd illis adhuc positis, Deus non potuerit
infallibiliter praedicere Daudi futuram prodicionem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

præter eam quam ipse determinat Theoremate 5. & 6. videamus porro, quàm probabiles sint solutiones, quas tamen putat Caramuel fortè *futuras certas & manifestas*. Hoc tamen, inquit, non urgeo; non enim ad me iudicium, sed ad candidum Lectorem spectat.

*adatarum
ne probabi-
les quidem
adferri sol-
tione.*

9. Itaque ut nodum, quem soluere conatur Caramuel, clare exponamus; illud Lectorem monere non pigebit, loca quædam esse in S. Scripturâ, ex quibus clarissimè conuincitur, Deum aliqua futura conditionata cognoscere, quæ tamen ex libero hominis pendent arbitrio. Fatetur id Caramuel, & quidem non coniecturaliter tantum, ut aiunt, sed certò & infallibiliter ea Deum cognouisse, & prædixisse agnoscit. At verò ea conditionata, quorum in Sacrà Paginâ fit mentio, asserit cognouisse Deum *in aliquo absoluto futuro, unde necessariò & infallibiliter inferebantur*, atque adeo in illo absoluto, ea habuisse determinatam veritatem aut falsitatem. Hinc autem concludere vult, alia conditionata sub Scientiam Dei non cadere; ea nempe, quorum veritas aut falsitas ex aliquo futuro absoluto necessariò & infallibiliter non inferuntur. Et quamuis id non sequatur: Hæc quæ ex sacrà Paginâ afferuntur conditionata, Deus sciuit in aliquo futuro absoluto, unde necessariò inferebantur; ergo non scit alia conditionata, quæ à tali futuro absoluto non dependent; cum vtrumque verum esse possit: tamen opere pretium erit examinare futura illa absoluta, ex quibus ut vult Caramuel, dependebat veritas aut falsitas conditionatorum, quorum scientiam claris verbis Deo tribuunt sacrà Paginæ.

*Neque si
eis adfer-
ret, adhuc
probari
scientiam
conditiona-
lium illi-
mitatâ in
Deo nõ esse.*

§. III.

Ostenditur quàm improbabiler Caramuel finxerit decreta absoluta Ceilitarum & Saulis; deinde quòd illis adhuc positis, Deus non potuerit infallibiliter prædicere Davidi futuram proditionem Ceilitarum, sine Scientiâ conditionalium illimitatâ.

10. PRIMUM illudque celeberrimum, pro Scientiâ conditionalium Deo asserendâ, testimonium petitur ex 1. Reg. 23. quod ut clariùs exponatur, aliqua quæ historiam spectant, altius sunt

Q 3

repeten-

Historia
Davidis
consultantis
Deum.

repetenda, quia vsui sunt futura. Philistæi obsederant Ceilam; David Saulem fugiens cum suis, nihilominus, gentis suæ periculo cognito, postquam Deum super hæc re consulisset, Philistæos forti animo aggressus est, & percussit eos *plagâ magnâ*, & *saluauit David habitatores Ceile*, v. 5. Audiuit Saul, re bene actâ, Dauidem Ceilæ se continere. Itaque *præcepit Saul omni populo, ut ad pugnam descenderet in Ceilam, & obsideret David, & viros eius*. Quod cum David rescisset, quia prepararet ei Saul clam malum, dixit ad Abiathar sacerdotem, applica Ephod. Et ait David, Domine Deus Israel, audiuit famam seruus tuus, quod disponat Saul venire in Ceilam, ut euertat urbem propter me. Si tradent me viri Ceile in manus eius! & si descendet Saul, sicut audiuit seruus tuus Domine Deus Israel? indica seruo tuo. Et ait Dominus descendet. dixitque David: si tradent me viri Ceile, & viros qui mecum sunt, in manus Saul & dixit Dominus; tradent. Surrexit ergo David, & viri eius quasi sexcenti, & egressi de Ceilâ, huc atque illuc vagabantur incerti. Nuntiatumque est Sauli, quod fugisset David de Ceilâ, & saluatus esset; quam-ob-rem dissimulauit exire. Hactenus facer textus.

Ut infallibilitatem, oraculi explicet Carameuel, recurrit ad duo decreta absoluta hominum.

Manifestum est duo hic prædixisse Deum futura sub conditione, quæ tamen ob conditionis defectum numquam euenere. Scilicet descensum Saulis si David permansisset Ceilæ, & proditionem Ceilitarum: quod si prædixit infallibiliter futurum vtrumque, clarum est Deum præsciuisse futura sub conditione Dauidicæ mansionis in vrbe Ceilâ. Fatetur id nobiscum Carameuel. n. 117. hisce verbis. Dico igitur Scientiam Dei in illâ prædictione fuisse infallibilem de obiecto infallibili, nec tamen contra nostram doctrinam militare. Attendite si placet rationem sciebat enim, inquit, Deus Saulem, istam habere voluntatem de facto, quod si David veniret Ceilam, aut ad aliam similem ciuitatem, esset iturus illuc & intercepturus illam: & videbat Deus Saulem multis diebus sequentibus continuaturum istum actum, & hoc Scientiâ Visionis. Sciebat etiam Ceilitas decreuisse de facto tradere Dauidem Sauli, si illum in potestate haberent, & hic illum peteret: & stantibus illis duobus decretis actualibus (altero Saulis, altero Ceilitarû) que Deus Scientiâ Visionis cognoscebat, euidenter & infallibiliter videbat Deus, Saulem descensurum in Ceilam, si ibi mansisset David, & Ceilitas tradituros illum, si Saul descenderet. Hæc doctrina mihi videtur

11.

videtur valde clara, inquit, eamque dilucidat exemplo æque claro, ac illud quod iam proposuit.

12. Verùm vt clara videatur Caramueli hæc doctrina, sciat tamen à multo iam tempore eam Suari fuissè perspectam, & ab eo propositam, l. 2. de Scientiâ conditio: c. 1. n. 3. ne fortè quis de inuentione hæc perperam sibi abblandiatur. Numero verò 4. iudicium hoc de eâ fert. *Hæc responsio habet aliquid subtilitatis: imprimis tamen omnino voluntariè est conficta sine fundamento in Scripturâ.* Vide sis reliqua, quibus doctrinam hanc refutat. Ego sane tanti Theologi vestigijs insistens, ostendam primò, decretum Ceilitarum fictum esse, & quidem non probabiliter. Secundò etiamsi illud fuisset, non tamen infallibiliter & necessariò Deum ex eo, aut in eo cognoscere & prædicere potuisse traditionem Dauidis, sine aliâ Scientiâ conditionalium, quâ ea cognoscit non in causis aut decretis, sed in seipsis.

13. *Imprimis*, decretum illud Ceilitarum tradendi Dauidem si superueniret Saul, si stum esse, ex eo patet, quòd, vt rectè Suarez, nullum planè in sacræ Paginæ historiâ habeat fundamentum, vnde vel probabiliter, aut per coniecturam quidem colligere liceat, Ceilitas tale decretum condidisse, eo tempore quo Dauid Deum consulebat. Quâ ergo fiducia illud fingitur, & tantâ auctoritate asseritur, *scinisse Deum Ceilitas decreuisse de facto tradere Dauidem, si illum in potestate haberent, & Saul illum peteret?* vbi hoc Scriptura exprimit? Quòd si autem Scripturæ, præsertim historias enarranti, assignendi quidlibet detur licentia, quid demum sinceri habebimus posthâc in sacris Paginis; & quid non dabitur comminisci, quòd non auctoritate sacrâ fulciam?

Verùm nullum ea decreta habet fundamentum in sacra scriptura historâ, cui quidquam assignere ne fas est.

14. Illud certè mihi non negauerit Reuerendissimus D. Caramuel, saltem non esse certum, Ceilitas re ipsâ tale decretum habuisse. Vnde enim certitudinem eam conficiet? quòd si autem certum illud decretum non sit, iam sanè constat non attulisse eum certam & manifestam huius testimonij, vt sperabat, solutionem; cum ea fundata sit in decreto Ceilitarum planè ficto, & de quo saltem non certò constat an fuerit in rerum naturâ, nec ne. Nisi fortè ex eo decretum tale exstitisse probare velit, quòd Ceilitas illud condere debuerint, vt sua quam proponit, stet doctrina.

Et cû hæc hæc fictio certa nõ sit, saltem nõ datur certam huius testimonij solutionem.

15. Adde, quòd ne probabiliter quidem fingi potuerit eiusmodi decretum absolutum. An enim id prudenti homini credibile est, Ceilitas

Decretum Ceilitarum de tradendo Ceilitas

*Dauidis ne
probabili-
ter quidem
fingi, pro-
batur pri-
mo.*

Ceilitas paulò ante à Dauidè obsidione grauíssimâ liberatos, tanto bonorum omnium, vitæque aut libertatis perdendæ periculo absolutos, benefactorem suum, per summam prodicionem, inimico capitali tradere statuisse! At, inquires, timebant sibi à Saulis potentiâ & irâ, Dauidem si non traderent. Ita sanè sit, timuerint. At tum credibilius est, si coniecturis agere liceat, Ceilitas clanculum & amicè timoris sui caussas Dauidi exposituros, vt collatis consiliis beneuolè in commune consulerent; ne fortè dum Saulis iram volunt per prodicionem effugere, Dauidis indignationem, & fortissimorum virorum pro vitâ suâ decertantium arma, furoremque incurrerent. Probabile enim est, Dauidis arma & milites, ciuium Ceilitarum viribus longè præstitisse; cum ij essent qui Philistæos, ipsam urbem obsidentes, paulò ante debellassent. Philistæos autem obsidentes, obsessis longè potentiores fuisse, cui non est probabile? si autem Dauidis arma, ciuium armis præualebant, certè timere meritò debebant, ne prodicionem volentes exequi, gladijs militum de libertate desperantium conficerentur, aut incendio in urbem immisso deslagrarent. Nisi fortè Dauidem solum tradere machinabantur; illud nimirum impune passuris militibus fortissimis, & ad Ducis sui imperia dudum factis. Quid quod Ceilitæ non ignorabant, Dauidem in Regem inunctum à Prophetâ, imperaturumque procul dubio Israeli? Et futuri Regis iram, prodicione si detegatur incurrendam, non extimescerent? Denique quàm id parùm probabile, Ceilitas prodicionem hanc molitos fuisse, tum cum, vt ex historjá sit planè verisimile, aduentum & machinationem Saulis, aut non sciuerunt penitus, aut non certis indicijs? Nam vt sacer textus habet, *preparabat Saul Dauidi clam malum*. An autem id clam est, quod noscit tota ciuitas? Item Dauid ipse de re totâ dubitabat, cum Deum consuleret. *Et ait Dauid: Domine Deus Israhel, audiuit famam seruus tuus quod disponat Saul venire in Ceilam*. Famam tantùm audiuerat Dauid, qui omnia per amicos scrutabatur in castris Saulis; quid ergo de Ceilitarum conscientia dicendum est? certè nullam habuisse de aduentu Saulis. Et vt aliquam habuerint, an famâ auditâ, & eâ quidem dubiâ, certum facinus animo illicò designasse est probabile? an magistratus coegisse, & senatus consulto, aut publicâ ciuium acclamatione & tumultu decretum condidisse de Dauidè

*Probatur
secundo.*

*Probatur
tertio.*

uide in vincula conijciendo, & per summam ignauiam tradendo Sauli, tum cum id facile ad aures Dauidis poterat deuenire, summo totius vrbs periculo?

16. Certè eiusmodi sunt hæc argumenta, vt facile homini iudiciis non præoccupato persuadeant, nullum Ceilitas, eò quò Deum Dauid consulebat tempore, habuisse de benefactore suo tradendo absolutum decretum, & ne cogitationem quidem. Postmodum verò tradituri quòd fuissent, vt prædicit Dauidi Deus, poterat id contingere, aut post longam obsidionem consumptis iam militibus, aut vario Marte plerisque occisis; vnde Ceilitæ tandem, patriæ suæ saluti, quam alias perituram videbant, per Dauidis iam pæne inermis traditionem consulerent. Quidquid sit, longè probabilius est, eo tempore, quo beneficij ferè hesterni recens erat memoria, Dauid in delicijs ciuium, milites Dauidis fortissimi & victores, Saulis arma procul distita, nec vlla de eius aduentu certitudo; nullum de tradendo Dauid absolute decretum, quòd tamen fingit Caramuel: quam parùm probabiliter, iudicium sit penes Lectorem.

Longè itaque probabilius tum cum consuleret Deum Dauid, ne cogitasse quidem de traditione faciendâ Ceilitas.

17. *Secundò*, demus sanè Ceilitas habuisse decretum absolutum tradendi Dauidem, si Saul descenderet: & rursus Saulem habuisse decretum descendendi Ceilam; nego tamen ex his duobus decretis potuisse Deum certò & infallibiliter (nam de hoc est quæstio) cognoscere tradendum à Ceilitis Sauli Dauidem, sine illâ, quam PP. Iesuitæ & omnes passim Theologi defendunt, Scientiâ conditionalium.

Positis adhuc fictis istis decretis, non potuit tamen ex illis solis Deus infallibiliter prædicationem prædicere.

18. Quod quidem sic conficio. Nam vt habuerint Ceilitæ illud decretum, certè illud naturâ suâ tale non erat, quod absolute ab iis immutari non poterat; alioquin Ceilitæ hæc in parte non fuissent deinceps liberi; quòd nemo dixerit. Quòd si ergo decretum mutari poterat, & quidem momentis singulis, certè in ipso decreto Deus cognoscere non poterat, quàm diu esset duraturum; cum tota decreti duratio, non à naturâ decreti conditi, sed à solo Ceilitarum libero arbitrio dependeret. Idem omnino de decreto Saulis descendendi Ceilam dico, nam etsi videret Deus decretum absolutum Saulis, quo castra Ceilæ admouere statuerat, non tamen id decretum ex naturâ suâ non erat eiusmodi, irritari à Saule quòd non posset; aut legatis à Dauid superuenientibus, aut Philisthæorum armis aliò Saulem auocantibus. Ex ipso

Primo, quia illo decreta humana mutari absolute poterant.

ipſo igitur decreto, aut in ipſo cognoſci non poterat eius futura duratio.

Sic eſt inquires, verum durationem vtramque non in decreto cognoſcebat Deus, ſed videbat in ipſa futurâ decreti duratione, *nam ſtantibus iſtis duobus decretis altero Saulis, altero Ceilitarum, inquit Caramuel, quæ Deus ſcientiâ viſionis cognoſcebat, euidenter & infallibiliter videbat Deus, deſcenſurum Saulem in Ceilam, ſi ibi manſiſſet Dauid, & Ceilitas tradituros illum, ſi Saul deſcenderet.* Audio quidem; verum illud peto, quomodo in decretis illis euidenter & infallibiliter cognoſcebat Deus deſcenſurum Saulem, niſi certò & infallibiliter ſciret decreta illa duratura, vſque ad deſcenſum Saulis futurum, v.g. poſt tres dies? vidit, inquit, Caramuel nam *videbat Deus Saulem multis diebus ſequentibus Continuaturum illum actum, (volitionem deſcendendi Ceilam) & hoc ſcientiâ viſionis;* idemque dicit de decreto Ceilitarum.

Imò non durarunt, ſi facta fuerint, niſi vſque ad fugam Dauidis.

Non igitur vidit Deus in iis comprehensione Dauidis.

Itane verò? vidit Deus Scientiâ Viſionis duratura illa decreta multis diebus? at quot diebus vidit duratura? Certè non arbitror, aut Caramuelem aut vllum in orbe Theologum, dicturum Deum Scientiâ Viſionis attingere aut videre alia, quàm ea quæ fuerunt, ſunt, aut re ipſa futura ſunt. Non igitur vidit Deus durationem vtriuſque decreti, niſi quæ de facto futura erat. At qui vtrumque decretum non durauit, niſi vſque ad fugam Dauidis ex Ceilâ. Non enim eſt credibile, Ceilitas habuiſſe decretum abſolutum tradendi Dauidem abſentem, quique in ipſorum manibus non erat. Itaque eo elapſo, elapſa eſt decreti continuatio. Saulem verò decretum abſolutum, deſcendendi Ceilam fugâ Dauidis cognitâ mutaiſſe, ex textu conſtat. *Nam nuntiatum Sauli eſt, quod fugiſſet Dauid, & ſaluatus eſſet; quam ob rem diſſimulauit exire.* Vtrumque igitur decretum continuatum eſt tantum vſque ad fugam Dauidis. Itaque neque Deus vidit continuandum decretum vltra tempus fugæ Dauidicæ: nam Deus per Scientiam Viſionis, quæ futura non ſunt non attingit. Cum itaque Deus, vti fatetur Caramuel, *euidenter & infallibiliter Ceilitarum traditionem videre non potuerit, niſi ſtantibus illis duobus decretis actualibus, altero Saulis, altero Ceilitarum: Certè non iam ſtantibus, ſed ceſſantibus iſtis duobus decretis actualibus, nihil de conditionatè futuro, tanquàm ab illis decretis neceſſariò & infallibiliter inferendo, euidenter & infallibiliter noſſe poterat*

19.

20.

poterat Deus. Atqui traditio Ceilitarum futura erat post istud tempus quod Dauid suâ fugâ præuertit, & tum cum decreta illa absoluta per fugam Dauidis erant cessatura: igitur ex decretis cessaturis nihil euidenter & infallibiliter cognoscere poterat Deus. Immeritò ergo tam asseueranter asseruit Deus, descensurum certò certius Saulem, & Dauidem in eius manus esse tradendum, isthic si permanserit.

21. Dices non cessasse illa decreta per fugam Dauidis: permansisse enim odium in Saule, & timorem in Ceilitis, vnde ista decreta emanarant. Respondeo, quòd si de actuali decreto & odio Saulis loquaris, falsum esse quod assumitur: nam textus diferte dicit, quòd decretum eundi Ceilam mutauit, neque Ceilitas credibile est perstitisse in actuali voluntate tradendi Dauidem, cum causa timoris euertendæ vrbs, quæ erat præsentia Dauidis, iam cessaret. egerunt ipsi deinceps res suas, neque de Dauidе cogitarunt. Quòd si de habituali aut radicali odio Saulis, & timore in Ceilitis sit sermo, nihil hinc habet subsidij Deus, vt certò & infallibiliter cognoscat euentum, qui exinde sequi potest, cum re ipsâ possit etiam non sequi.

*Obiectio
refellitur.*

22. Non igitur manifestam & certam, sed ne probabilem quidem huius testimonij solutionem attulit Caramuel. Aut ergo per coniecturas, Deum à Dauidе seriò & in re serià consultum, respondisse fateatur necesse est; aut si certò & infallibiliter futuram sub conditione Ceilitarum prodicionem prædixit (vti verè prædixit Deus) certè aliâ quàm Visionis Scientiâ, euentum illum (qui tamen numquam futurus erat, nec in decretis illis continebatur) cognouisse dicendus est. Alia autem Scientia quæ id attigerit, nulla assignari potest, quàm ea quam Patres Iesuitæ & passim omnes Theologi, Deo inesse contendunt; nempe illimitata, & non pro vt à Caramuele perperam restricta est, conditionalium Scientia. Videamus porrò, an feliciores aliis, qui vt ipse ait (nescio an per contemptum loquatur) circumferuntur locis, daturus sit solutiones.